

امامك اتفاق ايتدكلری حکملر حق و صوابدر. اختلاف ايتدكلری حکملرک خطا و صواب احتمالی واردر. لکن خطایی معلوم اولدجه معفو اولوب کرک کنیدی و کرک اگا تابع اولانلر مأجور اولور.

« احکام شرعیه ویا افعال مکلفین »

قیز اولسون ارکک اولسون برچوجق بیویوب عاقل و بالغ اولدقه برنجی درجه ده ایمان ایکنجی صورتده احکام شرعیه نک اجرا سیله مکلفدرلرکه . سکزدر .

(فرض) (واجب) (سنت) (مستحب) (مباح) (حرام) (مکروه) (مفسددر) .

(فرض)

دلیل قطعی ایله [۱] ایشلنمی ثابت اولان شیلردر. فرض ایکی قسمدر .

[۱] دلیل قطعیدن مراد قرآن عظیم الشان و احادیث متواتره در .

« عقیده دینیه »

« ویا آچیق علم حال »

« جامعی »

بایزید مرکز رشديه مکتبی مدیری زعفرانبولیلی حسن حلمی بن حاجی عثمان نوری

تدقیق مؤلفات شرعیه هیئتک تصدیقیله طبع اولمشدر

مکاتب رشديه نک ویدی سنه لک لیلی و بش سنه لک نهاری اعدادیلرینک برنجی سنه لرنده تدریسی مشروط « رسمی مفردات پروگرامنه » موافق اوله رق یازلمشدر.

طبعی مؤلفنه عائد و مهرسز نسخه لر ساخته در . مقلدلی قانوناً مسؤلدر

برنجی طبع

طابع و ناشری : قناعت کتبخانه سی صاحبی الیاس

درسمارت — قناعت مطبعه سی

۱۳۳۱

« مذهب » [۱]

مجتہدین کرام حضراتنک ادلہ شرعیہ دن چیقاردقلری مسائل واحکام ایچون اختیار بیوردقلری رأی عالیریدر.

اعتقائده مذهب : اهل سنت والجماعت مذهیدر.

عملده مذهب : امام اعظم ابو حنیفه وامام مالک وامام

شافعی وامام احمد ابن حنبل رحمۃ اللہ علیہ

رحمۃ واسعة حضراتنک مذهبلریدر.

عملده مذهب درتدر.

(۱) حنفی = نعمان بن ثابت

(۲) شافعی = محمد بن ادريس الشافعی

(۳) مالکی = مالک بن انس

(۴) حنبلی = احمد بن حنبل

بودرت مذهب حقدرد بوندن بشقه شمدی حق مذهب یوقدر. وار دینلرک ادعالری قطعاً باطلدر. شدتله رد ایتمک لازمدر.

بومذهبلره سالک اولانلرک هپسی هدایت اوزره در. بودرت

[۱] تفصیلاتی ایچون درسنجیده به مراجعت اولنه

افاده

بالخاصه مکاتب رشدیه ویدی سنه لک لیلی وبش سنه لک نهاری اعدادیلرینک برنجی سنه لرنده تدریسی مشروط — رسمی مفردات پروگرامنه — موافق اوله ورق یازلش اولان « عقیده دینیہ » ویا « آجیق علم حال » نام اثر ناچیزی طبع و نشر ایتمکه باشلیجه سائق ومشوق اخوان دین ومساکداشلرمدن پک چوغنک ابرام واصرارلری اولمشدر. بناء علیہ اون سنه لک تدریس واتباع وتجربه مه کوره دین قارداشلریمک و امید استقبال وطن اولان نورسیدکان علم و عرفانک استفادهدایده بیلملری امیدله ترتیبنه اجتسارایتدیکم بو کتابده کوروله جک نواقص وخطیئاتک حسن نیته باغشلانمسی مأمول ومستعدادر « وباللہ التوفیق » ۲۴ حزیران سنه ۳۲۹ بایزیدمه کز رشدیه مکتبی مدیری

حسن صلمی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کائناتی یوقدن وار ایدن جناب حق تعالی و تقدس
حضرتلرینه حمد و ثنا و جناب رسالتا ب افندمن حضرتلرینه
اهدای تحیات و صلوات ایلرم .

علم حال : مسلمانلرک اعتقاد و عملله دائر بیلمله لری لازم
اولان مسئله لر در .

اعتقاد = اینانمق . بو قلب ایله اولور .

قلب = ماده انسانیک صول ممه سی آلتنده آرمود و یا
فستق قوزمه سی شکلنده ات پارچه سیدر ، قوتی ایسه معنویدر
قلب رئیس و اشرف اعضادر . قلب پاک و صحیح اولورسه بتون
وجود تمیز و صاغلام اولور . قلبک جلاسی « ذکر الله » در .

عمل = ایشله مک . بوبدنا اولور . نماز قیلمق ، اوزوج
طوتمق و سائرله کبی . مالا اولور زکات کبی هم بدنآ هم مالا
اولور حج کبی .

چهار یار کزین	{	ابوبکر الصدیق
		عمر الفاروق
		عثمان ذی النورین
		علی المرتضی
		عبدالله ابن مسعود
		عبدالله بن عباس
		عبدالله بن عمرو بن عاص
		معاذ ابن جبل
		زید بن ثابت
		سعد ابن ابی وقاص
ابی بن کعب		
عبدالرحمن بن عوف		
و سائر		

مجتهدین اربعه دن ماعدا فقها و مجتهدین تابعین تبعه تابعیندن
بعضلرینک اسملری

رحمهم الله حضراتی	{	سعید بن جبیر
		سعید بن مسیب
		محمد بن سیرین
		سفیان بن عیینه
		سفیان ثوری
		ابن ابی لیلی
		و غیرهم

عالمک افضل = علم حال ؛ عملک افضلی = حفظ
حالد .

حفظ حال : مسلمانلرک زمانلرینی بوش و بهوده یره
کچیرمیوب دائماً الله تعالی حضرتلرینک رضای شریفی اوغرینه
صرف و بذل ایملریدر .

« خالق عالم و آدم »

(الله عظیم الشان) کندی وارلغی و برلکنی و بیوکلکنی
وقدرتی بیلدیرمک ایچون اولایرلری و کوکلری قروده
ودکزده کی حیوانلری خلق ایتمش واک صوکره بتور مخاوقاتک
اتم واکلی و عقل و ادراک و اذعل ایله ممتاز اولان حضرت
(آدم) علیه السلامی طوپراقدن خلق ایتمشدر .

الله ازلیدر = وارلغنک ابتداسی یوفدر . ابدیدر =
وارلغنک صوکی یوقدر . « هول الاول والاخر » آیت جلیله سی
بوکادیلیدر . (الله) نقصان صفتلردن منزله و کمال صفتلریله متصفدر .
اللهک ذاتی و کهنی دوشونمک ممنوعدر . جناب حق
بیلیمک قرآن کریمده ذکر اولسان صفات جلیله یی بیلیمکه
اولور .

(الله) اسم شریفی سویلندکده « جل شانہ » « جل جلاله »
دیمک لازم و واجب .

(۵) حج : مالاً و بدنأ قدرتی اولان عمرنده برکره
حج ایتمکدر .

« ادله شرعیه »

درتدر .

(۱) کتاب = قرآن کریم

(۲) سنت = حدیث شریف = قول رسول فعل
رسول تقریر رسول علیه السلام .

(۳) اجماع امت = مجتهدلرک بر حکم شرعی اوزره
اتفاقلری

(۴) قیاسی فقهاء = بر مجتهدک بر حکم غیر منصوصی دیگر
حکم شرعی منصوصه تطبیقیدر .

« مجتهد »

قرآن کریم و حدیث شریفدن حکم چیقاران کیمسه در .
« مشهور اولان فقهاء و مجتهدین و اصحاب کزین حضراتندن »
« بعضلرینک اسم شریفلری »

وإرادته واختيار ويرمى بـ (ارادة کليه) در . ايکي جهتدن
بريسني اختيار واول جهته قولك ميلاني (ارادة جزئيه) در .
قولك ايشلهديکي ايش جناب حقك رضاسنه اويارسه
ايشلهيان ثوابه نائل ، اويمازسه کنه صاييلوب قول جزايه
مستحق اولور [۱]

« اسلامك بناسي »

بشدر

(۱) کلمه شهادت : اشهد ان لا اله الا الله و اشهد

ان محمداً عبده ورسوله [۲]

(۲) صلواة : بش وقت نماز قيلمق

(۳) صوم : رمضان شريف اوروجني طومق

(۴) زکاة : ييلده برکزه نصابه مالک اولان ذات

حولان حول واقع اولان مالک قرق

بلوکده بر بلوکني آيروب نيت ايدرك

فقراء مسلمينه ويرمک .

[۱] معلم افندی اراده جزئيه حقنده طلبه به برچوق مثالار

سوبله ملیدر .

[۲] معنای شریفی : جناب حقک برلکنه و محمد علیه السلامک

رسالته ممتاز اوله رق الهک قولى اولديغنه

شهادت ایدرم .

« اللهه مخصوص صفات »

صفات الهیه اوچدر .

(۱) ذاتیه

(۲) نبوتیه

(۳) فمليه در

صفات ذاتیه : آلتی در

وجود = وار اولمق : اللهم وارلني يرادينني شيلرك

وارلغنه بکزه مز .

قدم = اولی اولماق . (الله) بزم کي اولدن يوق اولوب

صوکرده دن وار اولمش دکدر .

بقا = آخری اولماق . (الله) بزم کي صوکرده دن يوق

اولماز . بز اجلمز کلدکده وفات ايدر وقيامته قدر يوق اولورز

جناب حقه يوقلق عارض اولماز . فانی اولمسنه امکان يوقدر .

وحدانيت = بر اولق کنديسندن بشقه عبادت اولنغه

لايق هيچ برکيمسه يوقدر . ذاتنده صفاتنده ، افعال الهيه سنده

شريک ونظيري يوقدر .

مخالفة للجوادث = مخلوقات وموجوداتدن هيچ برشيئه

بکزه مه مک . (الله) هيچ برشيئه بکزه مدیکی کي هيچ برشيئه

آکا بکزه دلمز .

قیام بنفسه = مکانه محتاج اولماق . (الله) بزم کبی
طوره حق یره محتاج دکدر . نه صاغده ، نه صولده ، نه کوکده ،
نه یرده در . زمان و مکان کبی هر درلو احتیاجدن مستغنیدر .

« صفات ثبوتیه »

سکزددر .

حیات = دیری اولمق . اللهک دیریلکی کیمسه دن دکدر
آنک ایچون اولم یوقدر .

علم = بیلمسی اولمق . جناب حق یرده و کوکده اولمش
واوله حق کیزلی و آشکار هر شیئی حتی خاطره کانی بیله علم
ازلیسیله بیلور . صفت علمی هر شیئی محیطدر .

سمع = ایشتمسی اولمق . (الله) کیزلی و آشکار هر سوزی
حتی قولقلره سویله نن فیصیلتیلری و یورون قاریجه لرك آیاق
سسلیرنی ایشیدر ایشتمه سی بزم کبی قولاق ایله اولمیوب کندی
قدیم ایشتمه سیله در .

بصر = کورمسی اولمق (الله) قرا کلق و آیدنلقده آچیق
و قبالی هر اشیایی کورور کورمسی بزم کبی کوز ایله دکدر .

ارادت = دیلمسی اولمق . جناب حق ایستدیکنی یاپار
یابدیغی شیلرك هر برنده انسانلرك عقلنك ایره میه جکی پك چوق
فائده و حکمتلری واردر . «الله» یابدیغندن مسؤل اولماز .

خلاصه آخرت کوننك حق اولدیغنی تصدیق ایتلی و کیفیت
وقوعی قدرت اللهه تودیغ ایله ملیدر .

« قدره ایمان »

وبالقدر خیره و شره من الله تعالی : خیر و شر هر نه
واقع اولورسه جمله سی الله دن اولدیغنه یعنی الله تعالی حضرتلرینك
دیله می و تقدیر یله اولدیغنه اینا مقدر .

خیر : عقلاً و شرعاً کوزل و فائده لی اولان شیلردر .

شر : عقلاً و شرعاً کوتو و ضرر لی اولان شیلردر .

« افعال اختیاریه »

انسانلردن صادر اولان ایشلردر که آنی یرادن جناب حق
و ایشله یان قولدر . قولدن صادر اولان افعال ایکیدر .

در که یایمق یا پامق قولك الندن کله بیلور
(۱) فعل اختیاری = { اوتورمق ، قالمق ، باغمق ، کلمک ،
کیتمک ، یمک ، اوقومق و سائر کبی

در که یایمق قولك الندن کلز
(۲) فعل اضطراری = { تیتړك آدمك تیتړمه سی کبی

« اراده و اقتدار »

الله قولنه ایشله مک و ایشله مک جهتلرینه صالح اقتدار

جنت: ایسہ کیرنلر حقندہ ابدی سرور و صفا یریدر.
 ذرہ قدر ایمانی اولان کیمسہ صورت قطعیدہ عاقبت جنتہ
 کیرر. ایمانک کمالی و صاحبک اعمالی جنتدہ موقعی یوکسلدر.
 جنتک نعمتلی و ذوقی حقندہ فکری اوزون اوزادی یه
 یورمالیدر. زیرا عقل بشر جهنم آتشی و جنت نعمتی
 احاطه دن قطعاً عاجزدر. صراط کوپریسی حقیدر.
 هر کسک عملنه کوره در. کوزل عمل صاحبی اولانلر صراط
 کوپریسندن هیچ برمانعه تصادف ایتکسزین سرعته کچرلر.
 عملک کوزللکی قدر آرتار ویوکسلیرسه صراط کوپریسندن
 کچیش اونسبتده قولای اولور. آخرتده مظلوملرک حق ظالملردن
 آله حق وعدالت الهیه یرینی بوله جقدر. دنیا فانی؛ آخرت
 باقیدر. فانی اولان دنیا یه آلدانه رق باقی اولان آخرتی انکاره
 قالشقمق و یاخود آخرت ایچون چالشماق پک بیوک قباحت
 و صوک درجه ندامتی مستلزم حماقتدر.

قبرده اولویه منکر و نکیر نامنده کی ملکک سواللرینی
 صوره جقلر جناب الله اوسواله جواب ویرمک ایچون آنده
 برنوع دیریلک یراده جق انسان اودیرلکدن طولانی قبرک الم
 و یا صفا سنی حس ایده جکدر.

کافرلره و مسلمانلرک عاصی و فاسقلرینه قبرده شدتلی عذاب
 اوله جقدر. بونلر حقندہ آیت کریمه و حدیث شریف وارددر. انکار
 ایدن کافر اولور.

قدرت = کوچی یتیمی اولمق. الله اولوی دیرلتمک،
 طاشی و آغاجی سویلتمک و یوروتتمک دنیایی بر آنده یوق ایتتمک
 بر آنده برچوق دنیالر یاراتمغه و اوفه جق بوجک و قارینجیه
 خلق ایتتمکله انسان و آرسلان ویر و کوک و سائرهمی یاراتمق
 بیننده جناب حقه کوره اصلا فرق یوقدر. شوحالده اللهک
 قدرتیه کیمسه مانع اوله ماز.

کلام = سویلسی اولمق. (الله) سویلیجیدر. فقط
 بزم کی آغیز و دیل و حرف ایله دکل.

تکوین = یاراتمسی اولمق. جناب حق هر شیئی
 یوقدن وار ایدر. اللهدن بشقه یارادیجی یوقدر.

« صفات فعلیه »

خلق = یراتمق

الشا = یوقدن وار ایله مک

ابداع = اصل و نظیری اولمقسزین ایجاد ایتمک

احیا = دیرلتمک

اماته = اولدیرمک

ترزیق = رزق ویرمک

بو صفات فعلیه تکوین صفتک انواع و فروعیدر.

« ایمان »

ایمان : (محمد مصطفیٰ) صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم دینتدن اولدینی یقیناً معلوم اولان شیئی دیل ایله اقرار و قلب ایله تصدیقدر.

« ایمان و اسلام »

بردرکه پیغمبرمن (محمد) علیہ السلامک جناب حق طرفندن کتیروب خبر و یردیکی شیلره اینانمقدر . اینانله مؤمن و مسلم و اهل اسلام دینور .

« دین اسلام »

جناب حقک انسانلره دنیا و آخرتده سعادت و سلامتلرینی تأمین ایچون آخر زمان پیغمبری پیغمبرمن حضرت (محمد مصطفیٰ) صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم افندمن حضرتلری واسطه سیله بیلدیردیکی احکام و اوامر الهیه سیدر . اساس دین دین اسلامدر . دنیا و آخرتده سعادتیه ایریشمک ایچون اسلام دینندن باشقه یول یوقدر . سائر ادیان باطلدر

« دین و ملت »

پیغمبرمنک جناب حق طرفندن اینانمغه دائر کتیردیکی

« روح البیانک ترتیبی اوزره انات اولادلری »

سیدتنا حضرت « زینب »
سیدتنا « رقیه »
سیدتنا « ام کلثوم »
سیدتنا « فاطمة الزهرا »

بونلردن سیدنا حضرت ابراهیم خارج اولدینی حالده کافه سی سیدتنا حضرت « خدیجة الکبری » دن وجوده کلشدردر . سیدنا حضرت ابراهیم ایسه مصر ملکی « مقوقس » طرفندن پیغمبریمزه هدیهد ایدیلان « ماریه قبطیه » دن دنیا یه کلشدر .

« آخرت کوننه ایمان »

آخر کونک واقع اوله جغنه یعنی بالجمله اولولرک تکرار دیریلوب قبرلرندن قالقمسی و جمله سنک محشر میداننه طویلانیسی، کناه، و ثوابلرینک طارتلمسی و عمل دفترلرینک اللره ویرلمسی، صراط کوپریسنندن کچیللمسی و اهل جنت جنته کیروب ممنون و مسرور اولمسی و اهل جهنم جهنمه کیروب عذاب کورمه سی حق اولدیغنه اینانمقدر .

جهنم : کافر مجاهر و منافق ایچون دائمی عذاب یریدر عصیان ایدن مسلمانلر ایچون عمللرینک جزالرینی کورمک اوزره موقت تربیه اویدر .

پیغمبریمز حضرت محمد علیه السلام ربیع الاولک اون
ایکنجی بازار ایرتسی کیجه سی مکّه مکرمه ده قریش قبیله سنک
بنی هاشم محله سنده پدری عبداللہک خانہ سنده دنیای تشریف
بیورمشلردر. پدری برروایتده دنیایه کلزدن ایکی آئی مقدم
برروایتده ده آناقرننده ایکی آیلق ایکن « سیرحلی » برروایتده ده
ایکی یاشنده ایکن « محمود سیر » دیگر برروایتہ کوره ده
دنیای تشریف لرندن آلتی آی صکره وفات ایتمشلردر.
آلتی یاشنده ایکن والدہ محترمہ لری ده وفات ایتمکه پدر
ووالده دن یتیم قالمشلردر. طقوز یاشلرینه قدر دده سی عبدالمطلبک
بونک وفاتندن صوکره عموجه سی ابوطالبک یاننده اصرار
حیات بیورمشلردر. مکهلر افندیمز « محمد الامین » لقبی
ویرمشلردر. سن شریف لری بکرمی بشده ایکن مکّه مکرمه نک
اک زنکین واک خاطری صاییدلرندن اولان حضرت « خدیجہ
الکبری » رضی الله عنہای تزوج بیوردیلر قرق یاشنده نبوت
قرق اوچ یاشنده رسالت کلش واک بیوک معجزه سی اولان
قرآن کریم احسان بیورلش و التمش اوچ یاشلرنده مدینه
منورده ده آخرتی تشریف بیورمشلردر. پیغمبریمزک یدی اولاد
کرامی اولوب بونلرک اوچی ذکور ودردی اناث ایدی.

« ذکور اولادلری »

سیدنا حضرت « قاسم »

سیدنا « عبدالله » بوکا طیب و طاهرده دینور.

سیدنا « ابراهیم »

شیلردر. اللهه وصفاتنه و پیغمبران عظام و معجزات و سائر مه
اینانق کبی

« شریعت »

پیغمبرمزک جناب واجب الوجود طرفندن ایشله مکّه دائر
کتیردیکی شیلردر. نماز، اوروج، حج، جهاد و سائر مه کبی
ایمانک رکنی = ایکیدر.

(۱) دلیل ایله اقرار،

(۲) قلب ایله تصدیق.

مؤمن به اعتباریله ایمان = ایکی قسمدر.

(۱) ایمان اجمالی

(۲) ایمان تفصیلی در.

« ایمان اجمالی »

« اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمداً عبده و رسوله »

ترکیب شریفنک معناسنی قلب ایله تصدیق و لسانیه اقرار ایتمکدر.

« ایمان تفصیلی »

عاقل و بالغ اولان هر برمسلمک « آمنت بالله و ملائکته

و کتبه و رسله و الیوم الآخر و بالقدر خیر و شره من الله تعالی

والبعث بعد الموت حق اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمداً عبده ورسوله « ترکیب شریفنده مذکور اولوب ایمان اولنمی لازمکلن آلتی شیئی تفصیلاً معناسنی بیلوب قابی ایله تصدیق ایتمی و لسان ایله اوقومسیدر ،

« عاقل »

سوزنده وایشنده طوغرولق جهتی غالب اولان کیمسه در .
بونک عکسنه حرکت ایدن مجنون = دلی در .

« بالغ »

یتیشن وحد اشتباه واصل اولان کیمسه در [۱]

« الله تعالی حضر تلرینه ایمان »

جناب اللهك وارلغنه وبرلكنه و بیوكلكنه و کمال صفتلریله متصف و نقصان صفتلردن منزله اولدیغنه اینا مقدر . جناب حق موجوددر . بردر . قدیم وازلیدر . باقی وابدیدر . شریک و نظیری یوقدر . هیچ بر شیئه بکزه مر و بکزه دلمز . حی و دائمدر . بتون جهان آنک امریله قائمدر . اولمش و اوله جنی بیلیجی و کوروجی و هر شیئی ایشید یجیدر . مریددر . قادردر صاحب کلامدر خالق العالمیندر [۲]

[۱] تفصیلاتی ایچون درسنجیده به مراجعت

[۲] معلم بر چوق مثالر ایله صفات الهیه بی طلبیه آکلا تعلیمدر .

مدینه منوره

« اول رسول مجتبا هم رحمة للعالمین »
« بنده مدفوندر دیو افلاکه فخر ایلر زمین »
« روضه سن ایدوب زیارت دیدی جبریل امین »
« هذه جنات عدن فادخلوها خالدین »

پیغمبر یمزك اسم شریفلری : « محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب

بن هاشم بن عبد مناف بن قصی بن کلاب » در .

والده محترمه لرینك اسم شریفلری : « آمنه بنت وهب بن

عبد مناف بن زهراء بن کلابدر » .

سود ننه سنك اسم شریفی : بنی سعد قبیله سندن حضرت

« حلیمه » در .